

TANIMLAR

Asepsi: Mikroorganizmaların vücutta enfeksiyona neden olabilecekleri herhangi bir bölgeye girmelerini engellemek için sağlık kuruluşlarında harcanan çabaların tümünü tanımlayan genel bir terimdir. Asepsinin amacı, hem cisimlerdeki (cerrahi araçlar vb.) hem de canlı yüzeylerdeki (deri vb.) mikroorganizmaların sayısını güvenli bir düzeye indirmek veya yok etmektir. Cansız cisimlerdeki mikroorganizmalara yönelik olarak sterilizasyon ya da dezenfeksiyon; canlı yüzeylerdeki mikroorganizmalara yönelik olarak ise antisepsi uygulanır.

Sterilizasyon: Herhangi bir cismin birlikte bulunduğu mikroorganizmaların tamamından temizlenmesidir. Sterilizasyon işleminden sonra cisim üzerinde hiçbir canlı organizma kalmaz. Yüksek sıcaklığa sahip buhar veya ultraviyole ışınlar sterilizasyon yöntemlerine örnek olarak verilebilir. Cerrahide, dokulara temas edecek ya da penetre olacak cerrahi aletlerin ve vücuda enjekte edilecek ilaçların steril olması gereklidir.

Dezenfeksiyon: Herhangi bir cisimdeki patojen/zararlı mikroorganizmaların enfeksiyon oluşturmasını önlemek için tahrip edilmesine yönelik işlemlerdir. Dezenfeksiyonla mikroorganizmaların tamamının ortadan kaldırılması beklenmez; ancak bunların enfeksiyon oluşturabilme kabiliyetinin giderilmesine dönük olarak sayılarının azaltılması amaçlanır. Dezenfeksiyon işleminde kullanılan kimyasal maddelere “dezenfektan” denir.

Antisepsi: Herhangi bir canlı doku üzerindeki patojen/zararlı mikroorganizmaların enfeksiyon oluşturmasını önlemek için üremelerini durdurmaya veya onları öldürmeye yönelik işlemlerdir. Bu amaçla canlı doku üzerine çeşitli kimyasal maddeler uygulanır. Antisepsi için kullanılan kimyasal maddelere antiseptik denir.

EL YIKAMA

El yıkama, enfeksiyonların önlenmesinde basit ama aynı zamanda oldukça etkili bir yöntemdir. Sosyal el yıkama, hijyenik el yıkama ve cerrahi el yıkama olmak üzere üç tip el yıkama vardır. Sosyal el yıkama ile elde bulunan gözle görünür kir uzaklaştırılmaya çalışılır. Hijyenik el yıkama, sosyal el yıkamanınkine göre daha uzun bir sürede, en az 20 saniye boyunca elin her bölgesinin titizlikle yıkanması işlemidir. Cerrahi el yıkama, cerrahi işlemler öncesinde, hijyenik el yıkamanınkine göre çok daha uzun bir sürede, özel antiseptik solüsyonlarla parmak uçlarından dirseklerin yukarısına kadar olan tüm bölgenin titizlikle temizlenmesi işlemidir.

Hijyenik El Yıkama Aşamaları

1. Yüzük, bilezik, bileklik ve saat gibi takılar çıkarılır ve bilek seviyesi yıkanacak şekilde elbisenin kolları sıvanır. Tırnakların kısa olmasına özen gösterilmelidir.
2. Eller su ile ıslatılır.

3. Avuç içine sabun alınır ve ovularak köpürtülür.

4. Elin her bölgesi (avuç içi, parmak araları, elin sırtı, parmak uçları, başparmak ve bilekler) sabunla iyice ovulur.

5. Eller akan suyun altında iyice durulanır.

6. Kağıt havlu ile eller kurulandır.

7. Kağıt havlu ile musluk kapatılır ve kağıt havlu atığa atılır.